

Hva betyr informasjonsplikten i Åpenhetsloven – hva er godt nok?

Medlemsforum 16.06.2022. Heidi Furustøl, daglig leder

Agenda

09.00-09.10 Hva er informasjonsplikten og rettigheten i henhold til åpenhetsloven, ved daglig leder Heidi Furustøl

09.10-09.25 Hva vil Fremtiden i våre hender(FIVH) spørre om og hva er gode nok svar for sivilsamfunnet?

09.25-09.55 Dialog mellom FIVH og Etisk handel Norges medlemmer

FIVH forlater møtet, deretter fortsetter medlemsforum

09.55-10.15 Eksempler fra medlemmer på god praksis

10.15-10.25 Kommentarer og spørsmål

10.25-10.30 Oppsummering og avslutning

Se: <https://etiskhandel.no/medlemmenes-arsrapport/>

God praksis: Se medlemmenes rapporter

- Se: <https://etiskhandel.no/medlemmenes-arsrapport/>
- Oppfyller Åpenhetslovens krav om rapportering og langt på vei informasjonsplikten
 - Barne- og familiedepartementets Konsekvensutredning av forslag til ny åpenhetslov 2021, Oslo Economics

ARTIKKEL

Ny lov om åpenhet i leverandørkjeder.

Foto Fra venstre: Etikkinformasjonsutvalget v/ Caroline Dale Ditlev-Simonsen, Jon Vea, Heidi Furustøl, Ola Mestad, Kjell-Ingolf Roppstad (Barne- og forbrukerminister), Steinar Olsen, Mark Taylor, Sekretariatet: Kristel Tonstad, Stine Thomessen, Benedicte Bjerknes

Publisert
20.12.2019

Lov om virksomheters åpenhet og arbeid med grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold (åpenhetsloven)

STORTINGET

Lovvedtak 176

(2020–2021)

(Første gangs behandling av lovvedtak)

Innst. 603 L (2020–2021), jf. Prop. 150 L (2020–2021)

I Stortingets møte 10. juni 2021 ble det gjort følgende

vedtak til lov

om virksomheters åpenhet og arbeid med grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold (åpenhetsloven)

§ 1 Lovens formål

Loven skal fremme virksomheters respekt for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i forbindelse med produksjon av varer og levering av tjenester, og sikre allmennheten tilgang til informasjon om hvordan virksomheter håndterer negative konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold.

§ 2 Lovens virkeområde

Loven gjelder for større virksomheter som er hjemmehørende i Norge, og som tilbyr varer og tjenester i eller utenfor Norge. Loven gjelder også for større utenlandske virksomheter som tilbyr varer og tjenester i Norge, og som er skattepliktige til Norge etter norsk in-

3. gjennomsnittlig antall ansatte i regnskapsåret: 50 årsverk.

Morselskaper skal regnes som større virksomheter dersom vilkårene er oppfylt for mor- og datterselskaper sett som en enhet.

b) Med grunnleggende menneskerettigheter menes de internasjonalt anerkjente menneskerettighetene som følger av blant annet FNs konvensjon om økonomiske, sosiale og kulturelle rettigheter fra 1966, FNs konvensjon om sivile og politiske rettigheter fra 1966 og ILOs kjernekonvensjoner om grunnleggende rettigheter og prinsipper i arbeidslivet.

c) Med anstendige arbeidsforhold menes arbeid som ivaretar grunnleggende menneskerettigheter etter

- Gjelder grunnleggende menneskerettigheter og anstendig arbeidsforhold, og *ikke* miljø og korrupsjon
- Grunnleggende menneskerettigheter: FNs konvensjon om økonomiske, sosiale og kulturelle rettigheter, sivile og politiske rettigheter og ILOs kjernekonvensjoner om grunnleggende rettigheter og prinsipper i arbeidslivet.
- Anstendige arbeidsforhold: arbeid som ivaretar grunnleggende menneskerettigheter, helse og sikkerhet på arbeidsplassen, og som gir en lønn å leve av

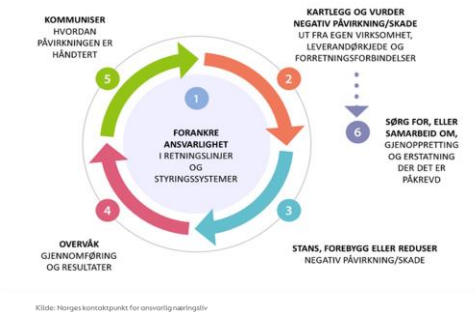
Åpenhetsloven

Todelt formål

1. Fremme virksomheters respekt for grunnleggende menneskerettigheter og anstendig arbeidsforhold i forbindelse med produksjon av varer og tjenester
2. Sikre allmenheten informasjon om hvordan virksomhetene håndterer negative konsekvenser på grunnleggende menneskerettigheter og anstendig arbeid

Sentrale plikter og rettigheter

- Plikt til å utføre aktsomhetsvurderinger
- Plikt til å redegjøre for aktsomhetsvurderinger
- Plikt til å utgi informasjon og Rett til informasjon om virksomhetens forhold til grunnleggende menneskerettigheter og anstendig arbeid – enhver kan spørre virksomheten

Hvem omfattes?

- Større norske virksomheter (store og mindre foretak jf. Regnskapslovens definisjoner) som tilbyr varer og/eller tjenester i eller utenfor Norge (også utenlandske virksomheter som er skattepliktige i Norge)
- Store foretak (Regnskapslovens §1-5):
 - 1. allmennaksjeselskaper,
 - 2. Børsnoterte selskaper, banker, kredittforetak, finansieringsforetak mv.
- ELLER:
- Mindre foretak (regnskapslovens §1-6) 8 800 virksomheter - 2 av 3 vilkår (§ 3)
 - 70 millioner omsetning
 - 35 millioner balansesum
 - 50 ansatte
- Norske mor- og datterselskaper omfattes, ikke utenlandsk mor
- Ingen avgrensninger til spesifikke bransjer

Informasjonsplikter

§6 Rett til informasjon

- Enhver kan spørre, men må være skriftlig
- Både generell informasjon, og informasjon knyttet til særskilt vare eller tjeneste som virksomheten tilbyr.
- Virksomhetene er ikke pliktig til å oppgi navn på produksjonssted men allmenheten skal få dekkende og riktig informasjon som for eksempel hvor i verden, under hvilke forhold, kontekst, potensielle og faktiske negative konsekvenser, og hvordan virksomheten jobber med tiltak for å ivareta arbeidsforholdene på produksjonsstedet
- Sentralt i aktsomhetsvurderingene er interessent-dialog – kan komme nye informasjon som ikke virksomheten var kjent med, og dermed oppdatere virksomhetens risikoanalyse og tiltak

Avslå informasjonskrav

§ 6

Kan avslå krav dersom:

- Det ikke gir tilstrekkelig grunnlag for å identifisere hva kravet gjelder
- Kravet er åpenbart urimelig
- Opplysninger om personlige forhold
- Drifts- eller forretningshemmeligheter

Uavhengig av begrensningene i de fire punktene over, er det alltid plikt til å opplyse om faktiske negative konsekvenser for menneskerettighetene som virksomheten er kjent med. Unntaket er:

- Gradert informasjon etter sikkerhetsloven
- Opplysninger beskyttet etter åndsverkloven

Virksomhetens svar

§7 Virksomhetens behandling av informasjonskrav

- Svaret skal være skriftlig, dekkende og forståelig, innen rimelig tid og senest innen 3 uker, 2 måneder hvis ytterligere informasjon må hentes inn.
- Dersom virksomheten avslår et informasjonskrav, skal den informere om det rettslige grunnlaget for avslaget, adgangen og fristen for å kreve nærmere begrunnelse for avslaget og om Forbrukertilsynet som tilsyns- og veiledningsorgan.
- Den som får avslag kan innen tre uker be om nærmere begrunnelse. Virksomheten må svare skriftlig snarest og senest innen 3 uker.

Hvor langt går informasjonsplikten?

1. Ved generell henvendelse: Vise til aktsomhetsvurderingsarbeid og prioriteringer om hvordan virksomheten håndterer faktiske og potensielle negative konsekvenser etter §4.
2. Svare ut spesifikt spørsmål knyttet til enkeltvare eller tjeneste, men knytte dette til generelt aktsomhetsvurderings-arbeid.
3. Risikobasert tilnærming med prioriteringer. Kan noen ganger være nok å oppgi at risiko er avdekket, men at tiltak ikke er satt inn. Men ny informasjon kan også føre til at det settes inn tiltak, avhengig av alvorlighetsgraden (salient issue).
4. NB, må ha fokus på lovens formål

Hva er godt nok svar for oppfylle *lovens krav* og hva er godt nok svar for *enhver*?

Spørsmål og kommentarer - diskusjon

Sjekkliste informasjonsplikten

- Har vi interne rutiner og intern opplæring?
- Hvem har ansvaret for åpenhetsloven internt. Hvem svarer ut informasjonsplikten? Hvordan er koordinering mellom kommunikasjon, kundeservice og bærekraftansvarlig?
- Har virksomheten lett tilgjengelig informasjon på nettsiden om arbeidet med åpenhetsloven (for eksempel medlemsrapporten til Etisk handel Norge)?
- Har virksomheten en egen epost-adresse og eventuelt skjema som fylles ut? Hvordan fanges henvendelser opp i virksomhetens ulike kanaler (chat, sosiale medier)? Hvordan loggføres henvendelsene og oppfølging frister? Følge GDPR-policy
- Har virksomheten laget standard svar/mal både for avslag, foreløpig svar og fullt svar?
- Har virksomheten orientert seg om hvordan andre virksomheter har rigget seg/god praksis?

- Se Forbrukertilsynets nettsider og Etisk handel Norges medlemslogin-sider for oppdatert informasjon og god praksis.
- OG kontakt Etisk handel Norge hvis dere trenger bistand 😊 !

God
sommer!